

**กฎบัตรการตรวจสอบภายใน
ว่าด้วยวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ
ของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร**

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บริหารหน่วยรับตรวจ และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับของกรมศุลกากร ได้รับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับคำนิยาม วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบเขตการปฏิบัติงาน รวมถึงกรอบความประพฤติของผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในท้ายกฎบัตร

เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งเป็นไปตามแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐของกรมบัญชีกลาง จึงให้ยกเลิกกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และให้ใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับนี้แทน

๑. คำนิยามการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น และจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

กลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของหน่วยตรวจสอบภายใน ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

หน่วยรับตรวจ หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ

๒. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการต่อฝ่ายบริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรให้ดีขึ้น

๓. สายการบังคับบัญชา

๓.๑ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เป็นผู้บริหารสูงสุดของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมศุลกากร

๓.๒ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติ

๓.๓ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมาย รายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่ออธิบดีกรมศุลกากร

๔. อำนาจหน้าที่

๔.๑ ผู้ตรวจสอบภายในดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระ และไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ในกิจกรรมที่ตรวจสอบ และปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงาน และการเสนอความเห็นในการตรวจสอบจากฝ่ายบริหารหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด รวมทั้งต้องไม่ตรวจสอบงานที่ตนเคยทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติงานภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบภายในไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใด ๆ ของกรมศุลกากรหรือหน่วยงานในสังกัด อันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ

๔.๒ กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในกรมศุลกากร และมีสิทธิในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล เอกสารหลักฐานและทรัพย์สินต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสอบทาน การสอบถาม สัมภาษณ์ และการขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตรวจสอบ ตลอดจนเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของกรมศุลกากร เพื่อรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

๔.๓ กลุ่มตรวจสอบภายใน ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติงาน และการจัดวางระบบการควบคุมภายใน หรือแก้ไขระบบการควบคุมภายใน ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ประเมินและให้คำปรึกษาแนะนำ

๕. ความรับผิดชอบ

๕.๑ กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงานและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกรมศุลกากร โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมศุลกากร และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงการกำกับดูแลที่ดี ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรม การบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของการควบคุมภายในของกรมศุลกากร

๕.๒ กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เสนออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่ให้ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับของกรมศุลกากรทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๕.๓ จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน ทั้งภายในและภายนอกตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๕.๔ จัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดีกรมศุลกากร เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ

ในกรณีที่หน่วยงานตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบที่มีระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ให้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย

๕.๕ ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติ

๕.๖ จัดทำและเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิบดีกรมศุลกากร ภายในเวลาอันสมควรและไม่เกินสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จ กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายนต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที รวมทั้งมีการรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามแผนการตรวจสอบประจำปี ทุก ๆ ๔ เดือน หรือ ๓ ครั้งในรอบปี ดังนี้

- (๑) รอบที่ ๑ ผลการปฏิบัติงานประจำเดือนตุลาคม – มกราคม
- (๒) รอบที่ ๒ ผลการปฏิบัติงานประจำเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม
- (๓) รอบที่ ๓ ผลการปฏิบัติงานประจำเดือนมิถุนายน – กันยายน

๕.๗ ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ โดยเกณฑ์การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ เป็นดังนี้

๕.๗.๑ งานตรวจสอบภายในตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่มีการตรวจสอบเป็นประจำทุกปีดังต่อไปนี้ จะติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะในคราวถัดไปของการตรวจสอบ

(๑) สรุปรายงานผลการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายใน (กรมศุลกากร) ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) สรุปรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้ คำสาธณูปโภคค้างชำระของส่วนราชการ

๕.๗.๒ งานตรวจสอบภายในตามแผนการตรวจสอบประจำปีทีนอกเหนือจาก ข้อ ๕.๗.๑ จะดำเนินการติดตามเป็นระยะ ทุก ๒๐ วัน นับจากวันที่กลุ่มตรวจสอบภายในแจ้ง และสรุปรายงานผลให้อธิบดีกรมศุลกากรทราบ ภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้เพื่อให้หัวหน้าหน่วยรับตรวจสามารถกำกับดูแลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตรวจสอบภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๕.๘ ในกรณีมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้างให้อธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

๕.๙ ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่อธิบดีกรมศุลกากร หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๕.๑๐ ประสานงานกับผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ หรือคณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสมและลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน

๕.๑๑ ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมศุลกากร ทั้งนี้นางานดังกล่าวต้องเป็นงานในหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามแผน ไม่ใช่งานที่มีลักษณะเป็นงานประจำหรืองานตรวจก่อนจ่าย และไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมที่ตรวจสอบ

๕.๑๒ พัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน จัดให้มี/ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ/แนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

๖. ขอบเขตการปฏิบัติงาน

การตรวจสอบภายในเป็นการบริการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษา โดยครอบคลุมถึงการตรวจสอบ วิเคราะห์ การประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของกรมศุลกากร ซึ่งรวมถึง

(๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) สอบทาน...

(๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตาม กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงานของรัฐ

(๓) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

(๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสม กับประเภทของทรัพย์สินนั้น

(๕) ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อความมั่นคง ปลอดภัยและเชื่อถือได้ ของระบบงานและข้อมูลสารสนเทศของกรมศุลกากร

(๖) ตรวจสอบการบริหาร ว่ามีระบบการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสม สอดคล้อง กับภารกิจ เป็นไปตามหลักการบริหารงานและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) หรือไม่

(๗) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๗. หน่วยรับตรวจ

ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับของหน่วยรับตรวจในสังกัดกรมศุลกากร มีหน้าที่ให้การสนับสนุน ให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายในบรรลุตามหน้าที่ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบเพื่อประโยชน์ สูงสุดของกรมศุลกากร ดังนี้

(๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(๒) จัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะตรวจสอบได้

(๓) จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบรายการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบได้

(๔) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครบถ้วน

(๕) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่าง ๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(๖) ปฏิบัติตามข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ในเรื่องต่าง ๆ ที่อธิบดีกรม ศุลกากรสั่งให้ปฏิบัติ

กรณีเจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจกระทำการจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานอธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐.

(นายภุชญา จินะวิจารณ์)

อธิบดีกรมศุลกากร